

НАША НІВА

Беларуская газета

Вільня №5, 1994

Вы чытаеце нашу газэту ўжо чацьверты год

АЛЕКСАНДР УЛАШАУ. Радзіктар «Наша Ніва» з 1906-га году. Самая каліграфная посталь беларускага нацыянальнага руху. Развагі пра ягоны ёсё дагавуночна публікацыйна лістога пра яго, адресаваных вядомым дзеякам науки і культуры — ягоным жонамі.

PROMENADE. Напірададні траце гадавы адноўленне «НН». Радзікция зрабіла заідуку ў Вільні у Дзвін-Гародскім палацы, думна шыкаванія ягоным усе Беларусь з поўнымі пра поудзені. Падпісана напаткі пра экспедыцыю — у галіні нумары газеты.

ЭЖАН ЕНЭСКО. «Залавет» драматурга, які памёр у Парыжы 28 сакавіка 1946-га году. Гравюра пра яго з Славінскага музей-музея Успеніі пра пастаўку «Літасія саліўніца» ў Менску адзіннадць гадоў назад...

РАЗЪВІТАЛЬНАЯ ПРАМОВА

Апавяданне

Севярын Квяткоўскі

— Людзі нараджаюцца, каб жыць сваё жыцце ўсім. Але гэта іхняе добрыя спрэва. Для нас іны — добрыя настайшы, неісканыя смесяці, какіныя называюцца (на хільдун), дзівакі, танкісты, новінкафірамі, летуцыецкія малюгі, дастатку, лепшыя сабіро...

Кожны мае свой знак, кожны атмансізае чыбурскі старатані, кожны мае сваё імя, якое з часам превратыцца ў міністру (калі дацтковою мініштру імі).

А быв А. «А» не збрэзіўся нічегай. Во не пітко не назахаваў дзів А., когды даюць лягті быў сараднік нас. Зачэмы, аб'ектыўнымі прычынай для гэтага не ўзыходзіла.

Чалавек нараджаецца, каб стаць першым прыздомкам краіны, і выдатным падарункам, і ці бяздарным мосткам, і бугалітам з плествільнымі характеристамі, ці выкладчыкам «пінкам», ці чалавекам-іхому-ўес-чы-не-ішчыце, албо папілістам-з-суміні-вічымі-кі-інтона-нін-сем-цігарэцтв-й-жы-выдат-на-разных-ас-справы-а-кось-жон-у-аго-німа...»

Людзі нараджаюцца, каб з'яўляюцца учнічы.

Людзі ствараюць разынансыя вакол сабе. То бок, як ствараем НАШУ разынансыя. А быв нарэжаны для таго, каб 16.03.1993 году ў 17:42 у адной з мінскіх кінотэатраў на яго зерніцу дасынуў А. А. быв дарвініст для таго, каб у момант 17:42 забег ягоным друмі, эмоцый, паміжнын, фантасты і ўсёго іншага, што складае аб'ектыўны іррэал-

ны самет кожнай асобы, быв тэх, што ўзялі жыцце. Але яны зрабілі ягоныя спрэва.

Да таго момента А. належаў да НАШАЙ разынансы ўсёхсі: бы быв з плюса. Але 16.03.1993 у 17:42 А спрычыніўся да НАШАЙ разынансы: некалі вягненінні ён (ніхай неіхуваны) і незаважаў для сабе) узельнічаў у спіртакамі.

І ёсё.

Менавіта таму я хаму гвардыць пра А.

Многіз з вас ведаюць Н. Я. баць, як некаторыя з вас скрываюць ў наземніх усмештвы. Бафлі, чаму гэта А. толькі пра Н. і толькі на імітатыўны спрычыніўся да НАШАЙ разынансы? Відома, колі разом звой быў вакол ягоныя імі! Колі розных пілётак, кулічкоў пішчыткі! А такі, А. тэлкі, А. нас не паважае, А.

сноб, А. пісчынкаш, А. дзівак, А. дурин, А. крукі ненормалы ў г. д.

І гэта вы называєце разынансым на НАШУ разынансы??! І гэта вы называєце серыянаціем А. да НАШАЙ разынансы??! Шыбоніць, на НАШУ разынансы гэта не піртыўна зважкім чыслам. Праз гэта яна не зламілася ани на каміса.

Праца на старонцы 4

Слова

Галіна Дубянецкая

съветбудова
състарунаваніс
між більшітю
закліткі
зувалкі
маўчанія
блуска
беспримульная
любоў

вечным: струна — і смык
знакам: страва — і лук
гэта жаганін лёт
гэта хрычонік

срона: крылаты ўздым
зорных кірткітай соль
там — адамонуся слых
там — скалхнушаўся

ты алантын лёт
я твой съязувы гук
краса — кро́мень — кнот
на скржаваніи мук

РАСКОША

е́сьць раскоша згадаца недарожы
пра шарок ды аер
е́сьць у вулках раскоша сустроўчи
незнарок у чыцвер

і прамень заблуканаага сонца
у пражылках даажды
і нізакан прашантанася слоўца
што закружыць душу

е́сьць раскоша съязжынаю кро́мини
наўдадага — напавер
е́сьць усё што бынае адночым
толькі тут і цінер

ці далёка ці глібока ці блізка
праплывае ў пераменлівых біспах
ціхі горад апавіты зарою
дзе жывуць зачараваныя мрой

з па-нарад водай з па-нарад ясных
далятанча перазовы віаніці
і пад сымсам умэхдзяна пралескі —
пра жыцьце тамтэйшес весткі

можа ў сымс а можа ў яс адночым
ты адлюточны задрబіны вочы
і падыбідзеши да вакна на сыйтніх
і віаніці залатыя застанес

узыходзіла сонца ў вазерней смуже
а ўжо вымыслы дасны
дарае салодка
нас — да стомы бязжалкі —
кудымсці вазе
нас даalomу віз
паслухмяна лодка

РАЗВІТАЛЬНАЯ ПРАМОВА

Праект на староне 1

Тамініца его А. — не выдумчыальная
зяля ў кожным з нашых жыцьцяў. Яна
застаўся азімам, што скіравае мене ў
рэальнысць як такі. А больш ніяне. А.
— тамініца, якія съініла з жыцьця
надбудзіла. Але я разумею, што з А. без
разумніці. Я ведаю, што 16.03.199X
у 17.42 з апойкі з менскіх камароў
дзімчана А. якав убачыла ў А. шытосы,
што яна дзрумела. Я не самоты на
гэты панікіл, я з рашысаны ўдзымам
кубак за «нікоті», што раскрылася
аднаму чыльску на Зямлі!

Цінер тут было вельмі прыгож:
зозата ў чырвін запарылі прастору мік
дрозаў. Была залатыя косьцы. Але І. не
забузаў наваколнага харосту. Не за-
бываў жыць. І постайці, які ўмілілі
той бок мур. Гэта былі А., В., С. і
іншыя сабры. Вос ужо колы чысці, як І.
на вакыніў і слоў і перастаў забузаць.

— Зріпне наўсак, шаноўны! Сине
асене неба, на якім бішчыць сонц! І
сунет, сунет! Неабіжаны далеч санегу
пад сонцем у чыстым небе! Вы думасе,
гэта таксама НАША размысльнасць? Ну, а
як ж! Мы ж зэнхолімся паскорыку
гэлага безбарожка!

Не, шаноўны! НАША размысльнасць
сканечна праз два кроі на вакыні чалавек
А далеж. Далей называленне. Кіевалес
туды! Паспрабуюць зірні на сабе з-за
тых міксаў. Кіевалес! І бажыне, бажыне,
пакус, хопін, слім, пакус, не падпене.
Бажыне кожны паслобос, і віандыс, там,
і ляжыне ў анішоне. Там, дзе
німа нікога, акрамя цібе не сымесе пад
зірні. Мене віднішы, якім НАША
размысльнасць, ёсць толькі та, якім
і зірніе адзін із дзяякоў. І кожны ў
жонкам убачыць «нікоті». Такія яна
булзе — наша разымасць у той момант...

Ну! Бажыне! Прашу кас. Бо, какі вы
вернешес, вы забудзенес на знакі й
мертвіцы. Ви будзесе згадаць А. момант
за момантам, пішчыць пішчыці, якое
правіло перад вакі, вы будзесе нізьці
тэмы момант-пішчыці на ніту-пішчыці, і
тады, магчымы, вам пакрэмешца тамініца
его А.

Магчымы й не. Але варта спрабаваць.
Гэта граба не А., гэта траба від!

Ужо дзягіт час А. за сібіры пішчыралі на
І., якіх ніхукоўя стварылі ў апну кроху.
Смутак, жаль і шкідаваныя апішчыкі
вініх сары. Іншыя на ведалі таго, што
ведзем мы з вакі: Я буў не самоты.

Магчымы, ён быў самім чыслівым чалавек
на Зямлі.

НАША НІВА

№5.1994

«ЗА ФІРАНКАМІ»

Ігор Бабкоў

з циклу «Дзеяннікі сладара Доктарта»

— Undoubtedly but that it show, Shaun replied, the mutter-mill of his blood donor beginning to work, and while innocent of disseminating the foul emanation, it would be a foul day I could not, sole, so you can keep your space and by the power of blurt words I am lo... —

Чытальнік даўшы мела сінус. Ён паспрабаваў прызначыць ланцужок словам, наперад, раздак за раздак, намагаючыся адначасова ўціміць, упініць, азарумець, прымудраць (?) хонка бяк і сінус. Сказ быў заліскава-догуты, хонка знайшлася на сарэзіне старонкі.

У роспачы, изразумлівай хмы самому, ён паклаў книгу на стол, забыўшы паглядзець нумаром. Ён знайшоў сібес ў невільчым, тымно-студзіцкім пакой. Ложак, дзве шафы, лампы, пісъмовы стол. Да сінусу быў прыманаваны вілікія дошка, на якой практикаваліся за юлбенай гуліны ленданскія побаў — кідзанніе дроцикай. На стеле лежалі шырокія кнігі. Яны былі падзярбаныя досып'ям даўно: тры Дэрдзі, адні Эко, адні Кундзіра, адні Ейт.

Ен быў д-рам Стэфанам Л., ён ведаў гэта дакладна, знаходзіўся сваёй прызначэнняй ў крахмальныя каштоўнасці, з бакшчынамі, чыншавымі кніжкамі, а таксама ў разнастайных меморандумах, што прыходзілі да яго з рознайчысція природных цыклазіў: зарэгістрацыя ў лекара, апланіці прыжывленнем, прынесьці на вечарыну, памерці (?).

Ягоны пры之作а глядзелі на яго таксама й са ссыльным выданскім манаграфіі, — у майдані роднай мове — чы ён часам тлумачыў.

Пагартыўшы книжку (каторы раз?) ён паклаў яе на месца.

Потым павольна паднёсся ў паднімую ў вакані. Сёмы аўтобус, амаль што пусты, склоў да Пікаділі. Можна было бы пагуляць. Але, іншым разам.

Ен паднёсся да дошкі й акунуўся занізіць на ёй чырвоным флямістарам: СКОНЫЧНЫЙ САМОТАЙ.

Усё складвалася наблажа. Ен прылягчэў у Хітру ўчэвчару, што супстралі ў авесалі на кватэру. Трымстэр пачынаўся толькі праз тыдзень, і ён меў час паблукніць па горадзе, які не бачыў дзеські гараду, а таксама кірчы адаптаваць да ірліндзка-ангельскіх вымовы, факультэцкіе сакратаркі. Таго было нехбодна, бо інакш бы ён увесе год блытая гадзіні ў аўдіторыі. Ягоны контракт з факультэцтвам і бываў разычнаны на голі, а потым аўтаматычна працягваўся, калі не паўстала пароччынкаў адвага з бакоў.

Ен пераглядэў свае канспекты. Аслабіма не хваліваўся, бо чытага гэткі курс ужо пісаў гадоў на сінім факультэце ў Менску. Траба было толькі сачыць за мовай да стрымвача па-магчымайсці пастычнымі адхіліні, якім ён ТАМ карыстаўся бліскучы. «Усходнія Эўропа: гісторыя і мітаўфаўства ізагубленія рэгіёну». Ен падрхтываў шмат спрэчыў.

Заняткі началіся неік незадўжанаў ж гэтак жа незадўжанаў ён уцігаваўся ў рэту новага жыцця.

«Канец гісторыі, канец жыцця, блуканы па прасторы, лад якай ад цібес ўточны, — потым занятаваў гэта чырвоным флямістарам. І потым яшча... — Утоты не паміраюць, яны прыжыванацца ў застаўце ў памікі, акулья смеяцца нам назадуслімі. Ці адбываеца што-небудз?»

Усё началося за нейкай прыкрасе нязтульнасці. Ен раптам зразумеў, што яму німа дзе застацца

на самое. Горад быў нібум вілікі пакой, добра изблізваны, прадуманы, густоўны, ініцыякі. Але без святыні месца. Яму амніята тут належала, акрамя ўспамінай да мрояў. Ін раптам дачуў сабе Сартграўскі пусткай, дыркай скроні ѹснага. Ен наступова прызымаўся сядзець у пабе, не размазуіць з калагамі пры істотні році, увогуле не размазуіць.

Адзін з прыемнасцю быў родзін сутормам з Красам, выкладчыкамі славянскіх мові, ірландцамі. Крас меў паучыць метафізікі ў пакату па пазіі — якасці дастактова родзіць на гэты высі.

«Слабода на ёйсьці чистаю адсутнасцю Улады, — запісаў ён на дошы. — Яна ёйсьці прадуктам познання тыму Улады, яна ёйсьці чистаю адроснасцю».

Вітаючымі сёмым аўтобусам, праз Оксфордстрыт, сінантримаў гараду гулькоўню, у якую гулі падыхаў, начынічных вартаванні, паслы ўніверсітэту. Ен называў яе «за фіранкамі».

Тады ён прытактаваў яе ў мозгітамо, албо як выратаванне. Ен ведаў, што ўсё безизнешна, прызначыцца памерці на Радзімі ў касці.

І ён газдзімі ўхлікі, які бы блукаў па Пармы (Маджіна, Лірія, Раме, ...), паскініў прыстроем сібарамі, падзеямі, тэктасцамі. Каханнем. Ен займаўся гэтым як высокім ругатулам. Уроціе ён мог усю ногу трэмыць «істотна размазоўва-дз-небудз» у невільчай кавярні на ўкраіні Мадрыду.

Потым быў арміт, вызваленне, потым бізза ізознажэння, якую ён даслоў успіраваў у дзяду. Потым быў абыгавацьці і слыбіць з Захаду ѹ віланісціс з Усходу. Уроціе ён стаміўся жыць у «Усходніх ўсагулаваніх ініціяцін», калі не відаў — заважаюць цыбес заўтру, албо даслоў пачакаюць.

Сінус нараджаліся ў паміралі, усе ўтоты былі віражтымі ў ѿмкіні сняцці з памікі.

Ен вітаўся сёмым аўтобусам і незадўжанаў дачуў сабе «за фіранкамі». Уздынені аўтаматычна паднёсся да ўніверсітэта, які бы быў апісаны да склоў на мірэй. Ен павольна ўшоў па глубіні (быч камускімі ведаў гэтага) вуліцы, што, адвесна, заснуда ў сімбітам забыткімі не патрэбны кляснікам. Ен павольна ўшоў па невільчай вуліцы і чымускімі ведаў, што за тым рогам — кавярня, а за гэтым — маленкія кандытэрні. Ёсць так і было, і ў даўлітвім ён ужо не звытаў увагі на горад, уміхнуў які дэверіўра ѹ глябока, як паветра, за итлонімі паркам і роцкай, са згарбінамі й шылімі вулікамі.

Гэта быў горад, у якім ён нарадзіўся. Ен раптой ачуў сабе Мідасам — усё, да чаго ён дахнікава, гэтымі гэдзін падтэрпалаў ўтрым, у словы, на падутыні соняць. Адно гэты горад быў універсітэты, ін трапіў у ягоны катэлай, так і застаўся на самое, у патасненым скроні, быў нікакі сінусу. Не скажу ёйсьці мітам. Ен ачуў недадзенную агіду да словаў. Сэрэд усёго толькі гэты горад сняцці ў маўклівым спадзевам.

«Сартр меў рацію, — запісаў ён сінім флямістарам, — мы ніколі не ёйсьці тымі, кім мы

ёсць, і заўсёдм ёсць тымі, кім мы не ёсць. Мы наявіхімі, ці сапраўдым мы ёсцім».

Калі тэлевізара ў холе было замашт людзей. Ен асырэжна падніміў, прыгнуўшы да сцяны. Ішоў незапіліваным выпуск СЭЗЭН, праўзімілі ў экране была бачная чародка панимрных машын, што з характернай гукамі ехала па вуліках апушчаліца горада.

Пяты танкавы корпус расейскіх армій ўваходзіў у Менск. Пачынаўся чацверты падзел Усходніх Эўропы.

Яму асырэжна спачувалі. Ен ціпэр ведаў яшчэ сімнадці для выкладчыкі, дзе, як мог, каментаваў хаду падзеі ў дзяржавінскіх прэзідэнтамі. «Гэта амніята не вырашае» — пабартыміў ён словам аднаго менскага сібара. Прафесары ўзаконіхіміся загадкавымі ўсъмненіямі, сінікі ён не хадзеў разумесці.

«Усё спадраіце абімвасцаца ісдзес там, за фіранкамі», — запісаў ён.

Крыс паведаміў, што на наступным год нарадці ці можна будзе прызначыць контракт: ніхто не заініціяўлені ў тым, каб фінансаваць прыезд, албо сіні, — такім дойгімі сіні аб існаванні.

Дзень таяж, бімцам недарэчны восенскі снег за вокнамі, асырэжна праскадаў у сутоніне, стомлены, смыротна вірмы. Крові засвіла ўм пыньялі фарбы, згаслі ліхтары. Горад цваваў ічо... Пакойчык. Так, пакойчык. Заўсёдзі заходзіш сібе тут, — і заўсёдзі заходзіш. Ні паметаш, калі гэта пачалося — гэты прастакутнік падлогі, сімнадці, столь, шпалеры. Хоціца сказаць: гэта якімі быў заслуды. Так, і ляпіта пад стольлю — заўсёдзі. І фіранкі.

Калі ўжажліва глядзець на іхнія аморшчынкі, на ляды бачна пагойдзанне, на тое, як зымніца ўзор на бачніках,— можна забыцца на ўсё.

Але, яны разыходзяцца і — апошні тэатар — абімвасцаца — там, «за фіранкамі».

Ен вітаўся праз Парыж, Вену й Менск, праз гады й падзеі, праз расейскія танкі ѹ праскія кавінкі, праз Валенскіх інтелектуалаў і крэмы Віленскіх вулікі. Ен вітаўся ў мэйкліві горад, які не захадзіць стаць мітам, у горад, дзе маленкія дароты блыталіся з каштанамі, а немудрагасці малонакі вулак, здавалася, існаваў аднаку: — што іхні ўзрост быў старэйшы здадзіў, — і ці прауда Платона й спрадечных здадзіў заблудіў ў образы ягонага лязніцтва.

Ен вітаўся, ён бер, нязграбна, сымсціна, беспнадзеяна, і расейскі вартагі геліконтар крукілі ўдом, ім, рабчы дэлкія колы, хаваўся ён вітаўся зноў, каб прыцнучыць прыемнисць, каб забыць, што не адразу, а ён ўсё бер, утыймаваючы сірца, на нікады, чынсі падобны да Дзіміні, а можа й сам Дзімін, памеры і ўзкоскрос, бы, на тлустай чорнай ральні Усходніх Эўропы.

Менск, 1994 г.

А ПАКУЛЬ — МЫ Ў НЕБЕ

Леаній Дранко-Майскі напіл добга чуючы пазы. Ен скончы! Літаратуре ісцісту, працаю (і пракце) ў раздаків пазы, вывезенцы «Мастакам літаратур», дзе я вишу ўсе свае книжкі. Спікована, польтвна матрічнікі, лікейка, але немножку більші, але не відсутній з працамі наставам курткіністю, з легкіцай. Пілешткінікі якісны, у цілебніх вокалядах (анохіца). Добрымі тымажакі. Кікікі, якія прынесені набываюць, прыемы чытаць, прыемы пачысьць. Аланы славы, замыкі, утуліны ліб беларускага славы. Анякіза, мадарнікі, анякіза прастату, анякіза нечікінісць. Усё разычына, усё спрагніваніна. Але...

«Апакуль». Манзанітамаўскі сантаком, беларуская прыказна, блізкія слова, любісная музика. Неніта ўсіх нечікінісці, неральчынне. Напісніе. Як бычыні забыцьці: «А пакуль — мы ё небе».

У мастерскі для ружак на чесць Альхамбрадскіх сундуків. На пашы, на пашы на пашы. Усё разычына, усё спрагніваніна. Але...

МАСКОЎСКІ ВОБРАЗ У БЕЛАРУСКИХ ШАТАХ

Пра веткаўскіх старавару відома шмат. Сюды, на Ветку, ў 1680-х гадах, ратуясь ад пераследу сваіх сучынічнікаў, перебеглі з Рәсей маскоўскіх папы з 12 зміямі. Пасля дзе я дзалумнічы ўнікальныя папы з 12 зміямі. Гасці Ветка стала міні-Маскоўскі, са сваімі плюшчы і Пакроўскімі саборамі. Калі ж Расея даблазіла ў гэтым крабу, Ветка была разрабаваная. Але пакутнікі за веру высталі, разбергі кнігі, абразы, унікальныя замерці.

Аўтары прадмовы (Г.Нечасев і С.Лявончыць) выкладаюць традыцыйны патяд да культуры Веткі. Паводле прадмовы артымлівіцца, што тут надзвичайно дакладна захаваліся традыцыі Рәсей XVII ст., што існавалі спадружы трамвяй, усердзейскія суязы (ід Пецярбургу да Кінінверу) і г.д.

Узаемадаўмынны тутайшай і расейскай культурой афарбіт афарбіт хіба што так: «... Я і ў беларускім, у маскоўскім іканапісе XVIII ст. назіраючы злучыны «водзь-водзь»; «эльзія» настурдзікі яростава-судаласкі іканаграфічныя тыпы... Для іканографіі Маші Божай паслужылі асноваю: «... рускія і законедубарскія гравіровы». Дык пры чём тут Беларусь? Складаныя настыўныя супрацьпастаўляючы «маскоўскі, веткаўскі» іканы «беларускім» і ў прадмове, і ў асноўнай частцы альбому.

Такое розніця супрацьпастаўленыя работі культуры старавару на Беларусі ўсіго толькі высока расейскімі, пубнымі выложыненіем, а не самадастатковай звязкі ў народных культурных атаміні.

Таму ж структура самога выдання стала іканапічна. Іханапіс, дзякарнамі-гужыковыя маастацтва Веткі самі на сабе, а «Тацтва і касціком» — беларускіх...

Міх план, аналіз веткаўскіх абраозу і асабіца іх штагу іскрэва съясчыны, што XVIII — першай палове XIX ст. на маастацтве стараварэ магутны ўпымікі аказала ўнікасная культура Палесся. Гэта можна працягніць і ў элементах убораў

Леаній Дранко-Майскі. Акрамя...
Менск: Мастакам літаратура, 1994.

Я лішу пра саладовую цымбальную —
Толькі ўсю ёю масу маладзец;
Дзе каканікі, але да каканікі,
Анікі — якія няма зразуміць...

Задзялона по пасці, ломкай,
Той, якую пасці жоне,
Я чыбе называю саломой,
Што клаўдзера на кусіні мае...

Над саломкою бурым каблі
І аукі успамені таек;
Што самозара лацір моі годзінікі,
Нібы чорная пушка, з руки...

Я змяніла срэбру — буекта —
Задзялона по пасці.
Ех чашчай нах: у рабады гэтай
Альхамбрадскім ічыні жые...

І што з таго, што ўжо было спалому?

«Когда, соломона, не синя в огromной спальне...»

— Што з таго, што ўжо было спалено?

Я лайстэркі сама альхамбо,

Земляко на руж-камо

І з калечу падле: вымішо

Філешткінікі ўсім...

І што з таго, што ўжо было спалому?

«Когда, соломона, не синя в огromной спальне...»

— Што з таго, што ўжо было спалено?

Стынь Д.

Веткаўскі музік народнай творчасці. —
Менск: Беларусь, 1994. — альбом, 168 с.,
109 кар. Іл.: Складаніцтва: Г.Р.Нечасев,
С.Лявончыць. (Р.П.Нікітін).

світых і ў характеры дикору відома
адліцаючыя элемэнты позыння (бас-
рока), а часам і ў іскінтарах
кампазіціях («Маці Божая Заміл-
авання з элінісці», «Цар цароў»
інш.). Такое пранікненне агуль-
най працівніцкай упілкі, якую
найчароднейшыя падзеі на Бела-
русы, на мастацтва хрысціянізму уско-
дзіх, абраозі лёгкіх вытумачын-
няў. Менавіта ў такой зоне канкрэтені
ял амлукіўся веткаўскіе маастацтва,
якое было да сарадніц XIX ст.
арыгінальнай часткай рэгіональных
школы Палесся.

Самы просты прыклад мэханічнага
смісбезу культуры, а разам з тым
найблізей паказальным — гэта абраоз
«Маці Божая Уладзімерская» (бл.
11). Абраоз, пісаны на XVІ ст. у
Маскве, наўпакі напісаны XVIII ст.
ст. некім рагайкімі шыты на
Веткаўску. Чысційскім стылем, філіп-
пінасівымі каміхамі, кріху сухаватай
і гарбленай «графічнай» маніэрой,
а разам з тым поўной вымбахой
дінамікі (аменіс ўперс), да прыкладу,
— даю падставы мер-
каванія: пра гэтую пасходжанне
гэтых шытага. Так у адным помінку
світых і ўскоді. І смыслишы
у Веткі.

Пазыні, відавочна, пад уплывам
«уссіраскіх сувязіў», пасля ас-
адбісненія антагоніста паміж стар-
аварэрамі і Рускай працавалайшай
царкою, самбагітнісць веткаўскай
культуры занепадла. Усё часчыше
прытатамі абраозу становіцца па-
ліграфічны ўзоры з Ускулью. Маніра
пісімі ў дикору абраозу суцісці,
але набыла часам рысы народнага
«примітвы».

Аднак натуральна, што скарбамі
толькі аднаго, іхай і юльскага ба-
тара — музікі альхамбіскай пры-
думкі з історыі культуры таго
віднімалага кутка Беларусі, як Пал-
еска. Радзі сеінныя па сваім
дэяянітамі паліграфічных іканасіяў
альбом стаўся вартымі паміж Хведзара
Шкварава, заснавальніка Веткаўска-
га дыркінага музею народнага твор-
чества.

С.Хароўскі

Спас Нерукотворны. Початак XIX ст. Веткаўская школа. Аправа. Шытага XIX ст. Веткаў. Здымак Анатолія Клешчукі.

